

Gdańsk, dnia 26 stycznia 2023 r.

L.dz. 001/2023

Pani
Katarzyna Łażewska-Hrycko
Główny Inspektor Pracy
Warszawa

Szanowna Pani Inspektor,

Komisja Krajowa Związku Zawodowego Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy (dalej Komisja Krajowa) odnosząc się do pisma Głównego Inspektora Pracy z dnia 17 stycznia 2023 r. znak GIP-GPP.082.18.2022.2 stwierdza, co następuje:

Na wstępie należy zwrócić uwagę, że utożsamianie organizacji związkowej jako masowej organizacji społecznej z organami władzy publicznej z jednoczesnym wskazaniem, że organy władzy publicznej działają na podstawie prawa i w jego granicach, jest zupełnie niezrozumiałe. Zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych podstawową rolą związków zawodowych jest reprezentowanie i obrona praw, interesów zawodowych i socjalnych pracowników (art. 1 ustawy). W doktrynie reprezentacja interesów pracowniczych rozumiana jest jako całościowy kształt instytucji, metod, środków służących obronie praw pracowniczych poprzez oddziaływanie na pracodawcę.

Z punktu rodzaju wykonywanej pracy przez inspektorów pracy, która ma charakter realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, praca inspektora pracy polega także na ściganiu sprawców wykroczeń. W tym zakresie, inspektor pracy, jako organ posiada prawo swobodnego decydowania o wyborze postępowania w sprawie o wykroczenia, jak również swobodnego decydowania o wysokości grzywny w przypadku postępowania mandatowego.

Każda ingerencja pracodawcy we wskazane wyżej uprawnienie organu Państwowej Inspekcji Pracy nie mająca charakteru nadzoru jest sprzeczna zarówno z ustawodawstwem krajowym, jak i też z Konwencją Międzynarodową MOP (co wskazywane było w przesłanym Głównemu Inspektorowi Pracy piśmie).

Ingerencja taka, jest i będzie traktowana przez Komisję Krajową jak naruszenie, zarówno prawa organu Państwowej Inspekcji Pracy, jak również praw pracowniczych

inspektora pracy, który realizuje zadania Państwowej Inspekcji Pracy na podstawie stosunku pracy. Pozostaje to w absolutnej zgodzie z art. 1 ustawy o związkach zawodowych.

Wracając do istoty sprawy, należy wskazać, że Główny Inspektor Pracy w swojej odpowiedzi nie odniósł się do zakresu stosowania w Państwowej Inspekcji Pracy postanowienia Konwencji nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu (art. 17 ust. 2), zgodnie z którym inspektorzy pracy mają swobodę decydowania, czy należy udzielić ostrzeżenia lub porady zamiast rozpoczęcia lub zalecenia rozpoczęcia odpowiednich procedur. Stanowiska Głównego Inspektora Pracy, Komisja Krajowa w tym zakresie oczekiwała i oczekuje.

Komisja Krajowa nie kwestionuje uprawnień Głównego Inspektora Pracy wynikających z art. 3 ust. 2 ustawy regulującej zakres funkcjonowania naszego Urzędu, jak również wynikających z art. 102 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Uprawnienia te nie dają natomiast Głównemu Inspektorowi Pracy podstaw do polecenia inspektorom pracy wymierzania kary grzywny w określonej kwocie tak, jak to miało miejsce w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Łodzi oraz w Krakowie (o czym w dalszej części pisma).

Polecenie inspektorom pracy, wymierzania kary grzywny w drodze mandatu karnego w określonej kwocie, miało faktycznie miejsce w naszym Urzędzie i było następstwem narady Zastępcy Głównego Inspektora Pracy Pana Dariusza Mińkowskiego z Okręgowymi Inspektorami Pracy, o której mowa w otrzymanym od Głównego Inspektora Pracy piśmie. Wskazany Głównemu Inspektorowi Pracy przykład Okręgowego Inspektoratu Pracy w Łodzi nie był przykładem jedynym. Do Komisji Krajowej cały czas wpływają informacje o innych jednostkach Państwowej Inspekcji Pracy, w których proceder taki po naradzie kierownictwa Państwowej Inspekcji Pracy, miał również miejsce.

Przykładowo Okręgowy Inspektor Pracy w Krakowie skierował do inspektorów pracy pismo z dnia 14 czerwca 2022 r., znak KR-OSE.006.1.2022.3, w którym stwierdził:

„W przypadku, jeżeli w ocenie inspektora pracy, istnieją okoliczności mogące mieć wpływ na złagodzenie kary (tj. mandat niższy niż 1 500 zł), inspektor powinien skierować wniosek o ukaranie do sądu, który może również zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary lub odstąpić od jej wymierzania. Powyższe ustalenia dotyczą również kontroli związanych z problematyką zakazu pracy w handlu w niedziele i święta”.

Wskazany przykład w sposób jednoznaczny obrazuje, że sugerowana najniższa kwota mandatu dla Okręgowego Inspektora Pracy w Krakowie to 1 500 zł. Ponadto, Okręgowy Inspektor Pracy w Krakowie polecił także organom Państwowej Inspekcji Pracy, kierowanie wniosków o ukaranie w przypadku, gdyby uznali, że kwota mandatu w wysokości

np. 1 000 zł jest wystarczająca. To jaskrawy przykład ingerencji w postępowanie wykroczeniowe prowadzone przez organ, jakim jest inspektor pracy.

Należy zwrócić uwagę, że Okręgowy Inspektor Pracy w Krakowie w przesłanym do inspektorów pracy piśmie powołał się w przedmiotowym zakresie na informacje z narady kierownictwa Państwowej Inspekcji Pracy, co potwierdza, że na naradzie tej, prowadzonej przez Zastępcę Głównego Inspektora Pracy Pana Dariusza Mińkowskiego mowa była o minimalnej kwocie mandatów w wysokości 1 500 zł.

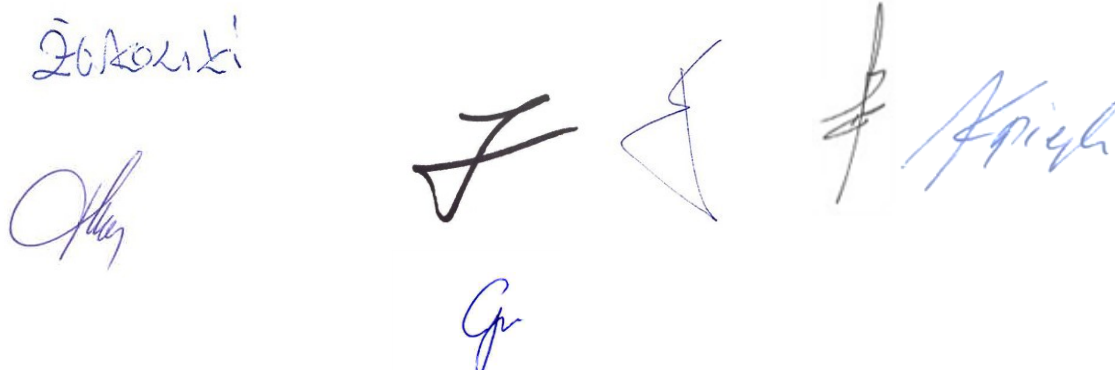
Przekazane na naradzie przez Zastępcę Głównego Inspektora Pracy polecenia traktować należy, jako genezę ingerencji w ustawowe uprawnienie inspektora pracy, które ponownie w odbiorze społecznym przedstawiły nasz Urząd w niekorzystnym świetle.

Realizacja przekazanych przez Zastępcę Głównego Inspektora Pracy poleceń, doprowadziła w praktyce do przyjęcia minimalnej kwoty mandatu w wysokości nie niższej niż 1 500 zł, wbrew obowiązującym przepisom sankcyjnym.

Podjęcie takich „środków zaradczych” wydaje się bezprawne, co Komisja Krajowa uzasadniała w swoim piśmie z dnia 2 grudnia 2022 r. W tych okolicznościach, konieczne wydaje się podjęcie przez Głównego Inspektora Pracy działań, które przywrócą przestrzeganie art. 17 ust. 2 Konwencji MOP nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu w naszym Urzędzie.

O takie działania Komisja Krajowa w imieniu pracowników wykonujących czynności kontrolne – organów Państwowej Inspekcji Pracy wnosi.

Z wyrazami szacunku

Komisja Krajowa
Związku Zawodowego Pracowników PIP w składzie:
Karol Żbikowski,
Mariusz Szada-Borzyszkowski,
Grzegorz Dropko, Jarosław Uhornicki,
Katarzyna Piecyk, Renata Pięta, Grzegorz Czapla